

Eind mei treedt er nieuwe Europese privacywetgeving in werking. Bedrijven moeten kunnen aantonen alles gedaan te hebben om correct met gegevens om te gaan.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Bewust over privacy

Nog een paar maanden en dan is het zover: de nieuwe Europese privacywet treedt in werking. Bedrijven moeten hun gegevensverwerking goed op orde hebben als ze het risico op hoge boetes of reputatieschade willen vermijden.

De nieuwe privacywet heet in Nederland de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en vervangt de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens. De Engelse naam luidt General Data Protection Regulation (GDPR). Het doel van de AVG is om de bestaande rechten van natuurlijke personen ten aanzien van persoonsgegevens uit te breiden en te versterken.

Internationaal gegevensverkeer

De AVG is per 25 mei 2018 direct van kracht in de hele EU, waardoor binnen de hele Unie hetzelfde niveau van gegevensbescherming geldt. Mits aan de AVG is voldaan, mogen bij internationale transacties persoonsgegevens worden uitgewisseld met een andere EU-lidstaat. Daar zijn geen extra regels voor.

Voor doorgifte van persoonsgegevens naar landen buiten de EU ('derde landen') gelden wel afzonderlijke regels. Een organisatie mag, op uitzonderingen zoals de uitdrukkelijke instemming van de betrokkene na, persoonsgegevens alleen doorgeven naar derde landen met een

zogenaamd passend beschermingsniveau. De Europese Commissie heeft een lijst opgesteld van derde landen die zij heeft goedgekeurd (zie ec.europa.eu, trefwoord 'adequacy').

De AVG verdient aandacht

Als ondernemer werk je al snel met persoonsgegevens, alleen al de gegevens van het eigen personeel vallen hieronder. Daarnaast valt te denken aan gegevens van partijen waarmee je als ondernemer zaken doet, zoals gegevens van freelancers, eenmanszaken, en gegevens uit klantenbestanden, e-mailadressen enzovoort.

Veel bedrijven die werken met persoonsgegevens zijn met het oog op de aanstormende AVG bezig met de spreekwoordelijke grote schoonmaak. Als ondernemers nu tijd en aandacht besteden aan privacy binnen de organisatie kunnen kostbare problemen voorkomen worden. Preventief juridisch advies kan een organisatie redden van aansprakelijkheid door nalatigheid. Een ondernemer die niet beseft dat zijn organisatie beschikt over

“Er moet een noodzaak zijn om persoonsgegevens te verzamelen.”

Astrid van Noort (o.) en Anita Nijboer (b.) zijn beiden partner en lid van de Privacy Desk bij Ekelmans & Meijer Advocaten.

gevoelige informatie stelt zich bloot aan boetes, imagoschade en zelfs een faillissement. De boetes kunnen oplopen tot twintig miljoen euro of vier procent van de wereldwijde omzet als dat meer is.

Maatregelen

Iedere organisatie die persoonsgegevens verwerkt, moet kunnen aantonen dat de juiste en effectieve organisatorische en technische maatregelen zijn genomen om aan de strenge nieuwe eisen van de AVG te voldoen. Zo mogen niet zomaar alle persoonsgegevens worden verzameld maar moet er een noodzaak zijn om dat te doen. Een goed voorbeeld hiervan is Airbnb, die is aangeschreven door de Autoriteit Persoonsgegevens omdat zij kopieën van paspoorten van gebruikers bewaarde. Weliswaar was een kopie van een paspoort toegestaan ter identificatie van de gebruiker, maar diende het BSN-nummer van de betreffende persoon te worden weggelakt. Er was immers geen reden om dat gegeven te verkrijgen.

Daarnaast moeten de persoonsgegevens goed worden beveiligd. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan de gebruikelijke maatregelen zoals wachtwoordbeveiliging maar kunnen onder omstandigheden ook meer geavanceerde maatregelen geboden zijn, zoals het invoeren van *end-to-end encryptie* voor de digitale communicatie, en pseudonimisering van persoonsgegevens. Verder mogen de persoonsgegevens niet te lang worden bewaard. De bewaartermijn dient slechts zo lang te zijn als nodig in een bepaalde situatie. Dit betekent dat in een protocol voor de verschillende persoonsgegevens verschillende bewaartermijnen zullen moeten worden vastgesteld.

Niet alleen klantgegevens, maar ook gege-

vens van werknemers moeten op een correcte manier worden verwerkt. *Screening* van personeel, cameratoezicht binnen het bedrijf en omgang met verzuimgegevens van werknemers zijn allemaal zeer privacygevoelige aspecten van de bedrijfsvoering.

De organisatie moet verder zijn ingesteld op het beantwoorden van verzoeken van betrokkenen tot inzage, correctie of verwijdering van gegevens.

Andere vragen zijn:

- Is het nodig om een functionaris gegevensbescherming aan te stellen?
- Is het nodig een DPIA (data protection impact assessment) voor bepaalde verwerkingen uit te voeren?
- Is de organisatie voorbereid op beveiligingsincidenten, zoals een datalek?

Bewijslast

De bewijslast of aan alle privacyregels is voldaan, ligt bij de ondernemer. Daarom is het belangrijk dat de zaken vooraf juridisch goed zijn geregeld en technisch veilig gesteld. On-

der meer moet een ondernemer met alle derde partijen die onder zijn verantwoordelijkheid de persoonsgegevens verwerken, zoals een payrollorganisatie of zijn administratiekantoor, zogeheten verwerkersovereenkomsten afsluiten. De 'verwerkers' moeten afdoende garanties bieden dat zij de AVG naleven. De ondernemer blijft als 'verwerkingsverantwoordelijke' volledig verantwoordelijk voor het gebruik van de gegevens. Als een ondernemer wordt betrap op het niet goed beheer van privacygevoelige informatie, is hij direct aansprakelijk.

Bewustzijn en de verantwoordingsplicht

Bewustzijn is het toverwoord. Op tijd beginnen met het in kaart brengen van de gegevensverwerking is de eerste stap. Vervolgens moet worden nagedacht over welke protocollen de onderneming nodig heeft voor een deugdelijke gegevensverwerking en moeten de medewerkers worden getraind.

Het belangrijkste is dat de ondernemer kan aantonen dat hij er alles aan heeft gedaan om op correcte wijze met persoonsgegevens om te gaan. Dat heet in de AVG de 'verantwoordingsplicht'. Zolang de organisatie keurig heeft vastgelegd welke gegevens worden verwerkt, welke risico's daaraan kleven en welke maatregelen zijn genomen om die risico's in te perken, is er in ieder geval aan die verantwoordingsplicht voldaan. ●●●

Dossier AVG

Lees alles over de nieuwe wet in het AVG-dossier van de Autoriteit Persoonsgegevens.

▶ autoriteitpersoonsgegevens.nl